

Betreft: zienswijze consultatie DAB+ Laag 6
Uw referentie: RDI-EZK/

13 april 2024.

Geachte lezer,

De KRCO en haar bestuur maakt mede namens al haar leden haar zienswijze over de consultatie DAB+ laag 6 kenbaar.

Afgelopen december 2023 startte de inschrijving voor de nieuwe lokale DAB+ muxen in laag 6 voor de publieke lokale en streek omroepen. De periode liep van 12 december 2023 tot 6 februari 2024. U stelt dat er per allotment 18 vergunningen beschikbaar zijn en roept publieke omroepen op in te schrijven, indien nodig op meerdere allotments. Na een korte periode van onzekerheid voor commerciële lokale/ streek omroepen bleek dan toch dat de inschrijftermijn afgelopen week ook voor laatst genoemde omroepen nu pas wordt geconsulteerd. We lezen echter ook op uw site dat er voor inschrijving een bedrag of bankgarantie van € 5000,00 vereist is en dat er op maar één allotment mag worden ingeschreven.

Wat ons vooral tegenvalt is dat deze tijdelijke DAB+ muxen er mede door de inspanningen en rechtszaken van de KRCO in mei 2020 zijn gekomen. En nu er dan een vaste regeling gaat komen zouden KRCO leden ineens de boot wel eens kunnen gaan missen.

Waar daarnaast ook geheel aan voorbijgegaan wordt is het belang dat de KRCO en haar leden hebben om ook uit te kunnen zenden op/ via DAB+. Het belang dat de KRCO als belangenvereniging heeft is inmiddels meerdere keren onderstreept door het CBb zoals u ongetwijfeld bekend is.

We lezen dat de vergunningen voor publieke omroepen zijn verstrekt voor een periode van 6 jaar (1 september 2024 tot en met 31 augustus 2030) en dat lijkt ons een tamelijk vreemde constructie ! Een publieke lokale omroepinstelling krijgt haar zendtijdtoewijzing van het Commissariaat voor de Media voor een periode van 5 jaar. Na deze 5 jaar moet er verlengd worden en het komt nogal eens voor de zittende lokale omroep niet de nieuwe lokale omroep wordt. Dit zou betekenen dat een omroep die inmiddels geen zendtijdtoewijzing van het Commissariaat voor de Media heeft nog wel beschikt over een DAB+ vergunning met wellicht nog enkele jaren looptijd welke vergund is door RDI. De KRCO is dan ook van mening dat de DAB+ vergunning van publieke lokale omroepen gekoppeld moet worden aan de zendtijdtoewijzing van het Commissariaat voor de Media namelijk 5 jaar.

Daarnaast maken wij ons zorgen over de structuur en opzet van de toekomstige DAB+ muxen. De NLPO geeft op haar website haar visie op DAB+ voor lokale omroepen en schrijft over de mogelijkheden:

“Cruciaal daarin is wel de beschikbaarheid van investeringsmiddelen om de DAB+ infrastructuur ook daadwerkelijk voor de lokale omroepsector te kunnen ontwerpen en te implementeren. Het ministerie van OCW heeft hiervoor eind 2022 middelen beschikbaar gesteld aan de NLPO. De NLPO zal daarmee de komende twee jaar de DAB+ infrastructuur gaan realiseren van de lokale publieke omroepen in Nederland.”

(<https://www.nlpo.nl/kenniscentrum/dab/>).

De NLPO gaat dus de DAB+ infrastructuur realiseren? Gaat de NLPO ineens als zenderoperator fungeren? Dat lijkt ons uiterst ongewenst. Maar ook uitbesteden aan bijvoorbeeld een commerciële partij betekent dat de publieke lokale omroep om niet de eerste twee jaar (en afhankelijk van het budget wel veel langer) kan gaan uitzenden maar dat de kleine KRCO omroepen mogelijk wel eens de hoofdprijs zouden moeten betalen. En hoe zit het met de kosten als de publieke omroep stopt na enige tijd omdat men het zelf moet gaan betalen?

RDI stelt op haar site dat er een samenwerking moet volgen nadat ook bekend is welke commerciële omroepen op welk kavel (of welke kavels) willen gaan uitzenden pas dan kan gezamenlijk met de publieke lokale omroepen worden bepaald hoe en wie de DAB+ mux gaat beheren en wat de daaraan gekoppelde kosten, voor een commerciële omroep zeer belangrijk, zullen gaan worden.

De KRCO vraagt zich af waarom de opzet van de verzorgingsdekking is geformuleerd zoals hij is geformuleerd namelijk indoordekking in het gele gebied.

Dat is niet noodzakelijk nog wenselijk omdat de publieke lokale omroepen geen status in de vorm van calamiteiten of rampenzender hebben, deze taak wordt vervuld door de publieke regionale (provinciale uitzendende) omroepen. Daarnaast is de lokale publieke omroep veelal ook al via de kabelexploitant en bijvoorbeeld KPN, Oidido en Delta netwerken te ontvangen.

Tevens vindt de KRCO de grote van de DAB+ allotments buitensporig groot. Dit brengt zeer hoge kosten met zich mee voor zowel publieke als commerciële lokale omroepen. De kavels kunnen ook met de huidige beschikbare frequenties eenvoudig vele malen kleiner worden gemaakt waardoor de exploitatie van de DAB+ multiplexen eenvoudiger, betaalbaarder en overzichtelijker kunnen worden. We zien daarnaast geen enkele noodzaak waarom een lokale omroep van bijvoorbeeld allotment 48 kanaal 9D in Zeeland in een groot deel van deze provincie te ontvangen zou moeten zijn of allotment 1 kanaal 9D voor alle Noordzee eilanden.

Een lokale omroep dient immers om informatie uit te zenden voor de stad of streek waarvoor men een vergunning heeft gekregen. Een dergelijk programma is voor een luisteraar buiten het primaire verzorgingsgebied totaal niet interessant en draagt niet bij tot de diversiteit en pluriformiteit van het allotment.

Het is tevens niet wenselijk dat een lokale publieke omroep op meerdere allotments kan uitzenden, een etherzender (bijvoorbeeld DAB+/ FM) stopt immers niet op de rand van het allotment maar is nog kilometers buiten het allotment te ontvangen door de gekozen norm voor de indoordekking. Voor vele commerciële omroepen is het commercieel juist wel interessant om in meerdere aaneengesloten allotments uit te zenden wat nu juist in deze regeling niet is toegestaan, dit in schril contrast met uw zienswijze over de casus RTD waarin u in 2020 van mening was dat een commerciële omroep in alle allotments mocht gaan uitzenden met één en het zelfde programma. De KRCO heeft u destijds verzocht dit te beperken tot maximaal zes allotments. Dit vond u echter niet noodzakelijk. Nu echter beperkt u ons ineens tot inschrijven op slechts één allotment met eenzelfde programma/ naam. De KRCO stelt voor maximaal drie (3) aaneengesloten kavels waarop één en hetzelfde programma kan en mag worden uitgezonden. Dit geldt voor de huidige allotments. Mochten de allotments alsnog aangepast gaan worden en wellicht kleiner worden dan stelt de KRCO voor om het aantal allotments uit te breiden naar maximaal zes (6) aaneengesloten allotments.

Exploitatie moet betaalbaar blijven en in handen zijn van een partij die snapt waarmee hij bezig is en dat zijn toch veelal de commerciële regionale omroepen ook omdat er een ander belang aanwezig is om te zorgen dat de uitzendingen door blijven gaan. De afgelopen periode van mei 2020 tot nu toe heeft aangetoond dat dit prima werkt.

Zoals bij u ongetwijfeld bekend is maken op dit moment zowel lokale publieke omroepen als klein regionale commerciële omroepen gebruik van dezelfde DAB+ muxen. Onder meer KRCO leden hebben om het mogelijk te maken uit te kunnen zenden op DAB+, fors geïnvesteerd in professionele DAB+ zenders en zendinstallaties en rekenen een relatief lage prijs (denk aan een paar honderd euro per maand) aan de overige, dus ook publieke omroepen, gebruikers. Destijds is immers bepaald dat deze DAB+ muxen alleen kostendekkend mochten worden geëxploiteerd en gelijkwaardig moesten worden betaald gelijk dus voor publieke en commerciële omroepen.

Op deze manier is het ook voor kleine publieke en commerciële omroepen interessant en vooral op langere termijn financieel vol te houden uit te kunnen zenden. Een grote exploitant die mogelijk bedragen tot 1700 euro per maand vraagt, dat zijn bedragen die voor zowel publieke als commerciële lokale/ regionale omroepen op lange termijn niet op te brengen zijn. Dat is commercieel niet verantwoord. Ook daarom is het niet gewenst dat grotere zenderexploitanten zich hierin gaan mengen. We vragen ons ook af: Is de investeringen die de vaak klein regionale DAB+ exploitanten (uitzonderingen daar gelaten) hebben gedaan in DAB+ apparatuur sinds mei 2020 vanaf september 2024 ineens niets meer waard, weggegooid geld dus. Nog bedankt, tot ziens! Dat kan toch niet waar zijn. Hoe had een partij zich daarop kunnen voorbereiden. Of mag de rekening van de lopende kosten naar met ministerie van EZK ?

Overigens valt het de KRCO op dat de meeste DAB+ zenders die nu aanstaan veelal radiosignalen van commerciële radiostations doorgeven. De publieke lokale omroepen laten het, op enkele uitzonderingen na, tot dusverre zelfs behoorlijk afweten om diverse redenen. Sterker nog, uw dienst RDI is op de hoogte dat er lokale omroepen zijn die beschikken over een vergunning voor DAB+ maar nooit of erg kortstondig gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid uit te zenden via DAB+.

Sinds 2009 stimuleert de overheid op meerdere manieren de digitalisering van de (ether) radio voor zowel publieke als commerciële omroepen (dossier en ordernummer 24095 nr. 545 Tweede kamer (<https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/kst-24095-545.html>) onder meer door in 2011 en nogmaals in 2017 de analoge FM vergunningen te verlengen voor commerciële aanbieders indien er geïnvesteerd wordt in digitale etherradio/ DAB+. Commerciële omroepen die hier in het verleden de vruchten van hebben geplukt zijn dus met name de landelijke en niet landelijke commerciële radiostations (denk aan Radio538, Q-Music, Sky-Radio, Veronica maar ook RadioNL, Radio Decibel etc. opererend via hun vergunninghouders zoals Young City Media B.V. , Wild FM Hitradio B.V. , Waterstad FM B.V. etc.) en nooit de klein regionaal commerciële omroepen welke vertegenwoordigd worden door de KRCO. KRCO omroepen dreigen weer buiten alle voordelen te vallen ! Bovendien worden we opnieuw op kosten gejaagd omdat wederom de frequenties worden gewisseld van de bestaande DAB+ allotments.

De huidige vergunningen dienen verlengd te worden omdat deze vergunningen, anders dan u als minister doet voorkomen, geen experimenteer vergunningen zijn maar zoals in 2019 gezamenlijk is besproken in de bijeenkomsten reguliere vergunningen zijn.

Regulier met een duidelijke wijze van verdeling (op volgorde van binnenkomst)) zoals ook al bewezen is, nuttig en effectief te zijn; een veiling voegt deshalve niets toe.

Een veiling is tevens funest voor de huidige gebruikers met lokaal of streek bereik in waar men wil uitzenden, door het uitsluiten van het koppelen van meerdere kavels tot een gewenst gebied. Een omroep die via meerdere allotments wil koppelen om zodoende een in twee of meerdere allotments verdeelde regio te kunnen bedienen kan dit niet terwijl u dit bij de RTD zaak juist betwistte en vond dat deze omroep in alle allotments mocht uitzenden. U gaf de KRCO destijds ongelijk toen wij zeiden dat er een maximum aan het te koppelen aantal allotments diende te zitten. Nu doet u het precies tegenovergesteld. U voert dus een inconsequent beleid in deze.

De huidige vergunningen zijn immers ook al eerder verlengt omdat er andere kavels zouden bijkomen, hiervoor zouden frequenties worden gevonden in overleg met het buitenland.

Dat er geen nieuwe frequenties zijn verkregen mede omdat al de eerder verkregen en beschikbare frequenties voor lokaal gebruik zijn verkwanseld aan de regionale omroepen, een extra landelijk commercieel kavel en het MTV kavel waardoor er dus feitelijk geen nieuwe DAB+ frequenties zijn bijgekomen kan niet inhouden dat de lokaal commerciële omroepen niet verder kunnen met hun programma's.

De huidige vergunningen dienen in de optiek van huidige gebruikers en de KRCO eerst verlengt te worden. Vervolgens dient er minsten 1 jaar voor nieuwe uitgifte gekeken te worden of er een noodzaak is tot veilen en er dient een consultatie te worden gehouden en de plannen voor mogelijke veiling (indien noodzakelijk bij heel veel belangstelling) bekend worden gemaakt

Dit is de procedure die ook wordt gehanteerd voor zowel landelijk als regionaal kavels dan wel allotments, dus dient dat in de lokale variant ook te worden gevolgd. Door het niet verlengen van de landelijke FM frequenties zoals de minister eerder had beloofd maar welke werd bestreden door Kink volgde er een duidelijke uitspraak van het Cbb. *ECLI:NL:RBROT:2022:5958*.

In deze uitspraak staat duidelijk verwoord dat gelijkwaardige commerciële omroepen een gelijktijdige afloop van vergunningen dienen te hebben.

De lokaal uitgegeven FM frequenties die dus volgens de huidige regelgeving ook op DAB+ dienen uit zenden hebben dus ook verplicht ruimte nodig op DAB+ laag 6 tot minimaal 2025.

De huidige verleende FM frequenties dienen ook minimaal te worden verlengt tot 2025 omdat deze frequenties niet leeg mogen te komen staan vanwege inefficiënt ether gebruik. Zoals ook dus de landelijke frequenties destijds ambtshalve zijn verlengd.

Omdat een verdeling hiervan is uitgebleven dienen deze dus hierdoor ook te worden verlengd. Hiervoor dienen dus ook voor de toekomst DAB+ kanalen in laag 6 te worden gereserveerd.

De huidige DAB+ frequenties zijn in 2022 door verlengt tot 1 september 2024 . Verlenging kan volgens uw eigen verklaring eerder tijdens de bijeenkomsten niet met experimenteer vergunningen.

In uw concept vermeld u dat dat de huidige vergunningen experimenteer vergunningen zouden zijn, dit klopt dan dus niet. De experimenteer vergunningen konden eerder niet verlengd worden daarom zijn er

in 2020 de huidige vergunningen verleend met toezegging dat na 2022 de andere allotments zoals gepland erbij zouden komen, Dit houdt dus ook in dat u niet bij de huidige vergunninghouder even hun vergunning en investeringen ongedaan kunt maken, De huidige vergunninghouder hebben op basis van de huidige geldende kavels veel geld geïnvesteerd en op basis van het erbij komen van nieuwe kavels hun investeringsplannen gemaakt. Door dit voorliggende concept voor een volledig andere opzet en indeling maar ook verdeling maakt u uw schuldig aan kapitaalvernietiging van alle huidige gebruikers en hun netwerk wat nutteloos wordt per 1 september, mede door weer de frequenties te wijzigen en de kavels onnodig groot, u maak hierdoor de sector kapot.

Er is geen sprake meer van lokaal of zelfs streekomroep maar in sommige gevallen zelfs bijna regionaal door ook nog eens indoor bereik te willen creëren. Dit is voor het leeuwendeel van de huidige gebruikers onbetaalbaar, mede omdat DAB+ nog steeds in de kinderschoenen staat en de kosten niet opwegen tegen de lasten.

De huidige kavels dienen dan ook ongewijzigd te blijven en huidige gebruikers hebben al bewezen betrouwbaar te zijn en financieel bestendig op de huidige basis.

Gezien de huidige politieke onstane situatie, PVV, NSC, BBB en VVD als mogelijke coalitie partners, is het nog de vraag of publieke omroepen in de toekomst zullen bestaan of bestaansrecht hebben. Dit heeft dan ook consequenties in de huidige opzet voor commerciële omroepen.

Met vriendelijke groeten,
Bestuur KRCO
Namens alle aangesloten omroepen.

M. Geerlings

F. Aarts

T. van de Langenberg